

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. II. Belgium Batauicum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

ram atque sinceram. Regio hæc olim paucos habebat Episcopos, sed superiori sæculo, cum crederent Hispani, eos ad impediendam rebellionem valituros, aliquot addiderunt, & hanc distributionem inuexerunt.

BELGIUM CHRISTIANVM	ARCHIEP. MECHLI- NIENSIS <i>de Malines.</i>	}	Antuerpiensis: <i>Anuers.</i>
		Brugensis: <i>Brugge.</i>	
		Gandauensis: <i>Gand.</i>	
		Yprensis: <i>Ypres.</i>	
	ARCHIEP. CAMERA- CENSIS <i>de Cambray.</i>	}	Ruremondensis: <i>Ruermonde.</i>
		Boscoducensis: <i>Boisleduc.</i>	
		Atrebatensis: <i>Arras.</i>	
	ARCHIEP. TRAIEC- TENSIS <i>d'Vtrech.</i>	}	Tornacensis: <i>Tournay.</i>
		Sant-Audomarensis: <i>S. Omer.</i>	
Namurcensis: <i>Namur.</i>			
Deuenteriensis: <i>Denenter.</i>			
Groningensis: <i>Groninge.</i>			
}	Harlemensis: <i>Harlem.</i>		
}	Leouardiensis: <i>Liennarden.</i>		
}	Middelburgensis: <i>Mildebourg en Zelande.</i>		

CAPVT II.

Belgium Batanicum, les Estats, ou les Estats de Hollande.

AGGREDIMVR eam partem Belgij, vnde è piscatoriis aliquot nauigijs noua Respublica ante annos 70. caput extulit: quæ armis in dies præualida superiorem pati nec terrâ velit, nec mari iam possit: quæ in exiguum Europæ angulum compacta per totum orbem colonias spargit, tam commoda Gallis & Britannis, quàm Hispano, Austriacòque terribilis. Quæ iam in vtrâque Indiâ, classibus totis mercaturam exercet, bellum quocumque, mercésve circumferens.

Hic verò Reip. status ex omnibus temperatus videtur. Habet aliquid Aristocratici, quia pauci negotiis præficiuntur: Monarchici nonnihil, quoniam Imperatorem eligit vnum, ex quo tota belli pendet administratio; denique seruat aliquid Democratici, quoniam vrbes delegatos submitunt, sine quibus nihil confici

potest. Porro is est suffragiorum ordo: *Primum* dat Gueldria & Zurphanium: *Secundum* Hollandia: *Tertium* Zelandia: *Quartum* Traiectensis ditio: *Quintum* Frisia: *Sextum* Transisellana: *Septimum* denique Groningia & Ommelandicæ. Hagæ fere negotia publica tractantur, *la Haye*, vbi consilium duplex, Bellicum & Maritimum. Societas item duplex, Estindica, seu Indiæ Orientalis, & Vestindica Indiæ Occidentalis. Porentiam huius Reip. arguit, quòd mille bellicas naues armare possit, quòd anno 1605. Regiones illæ tributi nomine milliones viginti & vnum cum 540996. libris pensitarint.

§. 1. *Gueldria Batavica*, la Gueldre Hollandoise: *diuisa in quatuor Tetrarchias*, quarum vnam possidet Hispanus, nomen habet à monstri voce Gelre, quam edebat latens sub Esculo, à duobus fratribus caesa fera est.

NEOMA-
GENSIS
TETRAR-
CHIA

le Quartier de
Nimegue,

In

BETVVIA

la Betuwe, ou
le Betauu.

NEOMAGVS, seu Nouiomagus: *Nimegue*, vrbs Imperialis olim, & libera, atque caput Vicecomitatus ad Fl. Vahalim, vnde ducta fossa ad Arnheim sumptibus vtriusque ciuitatis.

Thiela, seu Tila & Tiletum: *Tiel*, ad confluxum Mosæ & Vahalim, ditionis caput quæ *Tyelskenveert* dicitur, eius Dominus *l'Amptmande de Tiel*. Bommelium, vel Bomeria: *Bommel*, in Insula *Bommelenveert*.

Schenkium: *Schent*, arx munitissima à Martino Skenkio conditore sic dicta, Flandris *Skenkenskans*, vel *Skrauenveert*, in Insula Grauiuardia *Grauenveert*, vbi Rhenus in Vahalim, & Rhenum scinditur.

Bura: *Buren*, Comitatus titulo non procul à Fl. Linga, Nassouiorum.

Culenburgum: *Culenburg*, cum arce munitissima iuris Hispanici ad ripam Leccæ sinistram.

Battenburgum: *Battenbourg*, vbi olim arx, nunc diruta.

Munitio Sant-Andreana: *le Fort S. André*, ab An-

dreâ Auftrio Cardinale excitari iussa, vt Bom- melium coërceret, sed ei in vicinâ Insulâ Voor- na *Voor*, Mauricius aliam arcem opposuit de suo nomine.

ARENA- ARENACVM: vetus oppidum vulgò *Arnhem*, mit-
CENSIS le passibus à Fossa Drusiana, quæ nunc dicitur
Ifell-oort; vbi Rhenus sectus facit vno è suis al- ueis Vahalim. Hæc est sedes Senatus huius Pro- uinciæ, & Cancellaria.

TETRAR- Harderuicum: *Harderuick*, ad interiorem sinum
CHIA Freti Australis vulgò *Zuyderzée*, satis commo- dus portus: Academia celebris, & vbi moneta Gueldriæ percutitur. Hæc vox Latinè vicum Opilionum sonat.

le Quartier d'Arnhem,
Elburgus, ad idem Fretum: *Elbourg*, oppidulum non inelegans.

In Wageninga: *Wagening*, olim affixa Rheno, nunc parum distita. Credunt aliqui esse vada Taciti; alij tamen olim dictam Vaganum arbitrantur.

VELVVIA, seu Velau-
nia, *la Veluwe*. Hattemum: *Hattem*, ad Ifellam, oppidulum mu- nitum cum arce.

§. 2. Comitatus Zutphaniensis, seu Tetrarchia Zutphania, olim pars Gueldriæ, le Comté, ou Quartier de Zutphen.

ZUTPHANIA: *Zutphen*, Iunio ciuitas Vspetarum ad Fl. Ifallam, vbi in eum cadit Fl. Berkela *Berkel*, à Barauis & Hispanis alternante fortunâ recepta, hodie munitissima.

Doeburgus, seu Dusburgum: *Doesburg*, ad Ifallam, oppidulum lautum & permunitum.

Grolla: *Grolle*, egregiè munita ad Fl. Slingam *Slinck*, qui mox in Berkelam cadit, Hispanis erepta.

Brefortia: *Breefort*, in palustri loco sita.

Ifelburgus: *Ifelbourg*.

Anholtium: *Anholt*.

Dotechemum: *Dotechem*, ad Fl. *Old-Isel*, duplici muro septum.

Lochemum: *Lochem*, ad Fl. Berkelam.

Bronchorstium: *Bronchorst*, ad Ifallam Comitatus, vno milliari à Zutphaniâ.

§. 3. *Hollandia*, sic dictam volunt aliqui quasi pays des Bois, alij quasi Terre-creuse. Tota pascua est; lanifica sine lino, fabrilis sine ligno.

NVM. I. *Hollandia Meridionalis.*

TERRI-
TORIVM
ALTE-
NENSE
*Territoire
d'Alten.*

VORCOMIVM, aliter Woudrichemum, Thuano Vandricomium: *Vorcum*, ad Vahalim habens è regione Lœuesteyniam arcem. Oppidum est valdè munitum.
Huesdenum, siue Heufda: *Heufden*, oppidulum cultissimum, & firmum.

TERRIT.
ABLA-
CENSE
*Territoire
d'Ablas.*

GORICHEMVM: *Gorcum*, ad Ifallam vbi recipit Lingam Fl. tardum, vrbs cincta propugnaculis egregiis.
Viana: *Vianen*, ad Leccam Fl. cum castro, Bredero diae familiae.
Neoportus: *Nieuport*, ad Fl. Leccam: defecit in burgum.

TERRIT.
KRIM
*Territoire de
Krimpen.*

Schoonhouia: *Schoonhouen*, opposita Neoporto, & verò ex eius ruinis creuit, ad Elicem ex Ifalla deriuatum sita est.
Krimpenum: *Krimpen*.

DECER-
PTA
BRABAN-
TIÆ
*Rogneures de
Brabant.*

Gertrudis mons, seu Gertrudenbergum: *Gertrudenberg*, ad Fl. Meruam, celebre oppidum piscatione Clupearum *des Alofes*.
Scuenberga: *Scuenberg*, Comitatus caput.
Clundera: *Clundert*, in Insula Ruygenhillensi de *Rogenill*, ditionis Arausicanæ.
Villemstadium: *Villemstad*, à Guilielmo Arausicano excitata in eadem Insulâ.

LA GRANDE MER
D'ALLEMAGNE

NVM. 2. *Hollandia Septentrionalis.*

AMSTER- LANDIA <i>Amster- lande.</i>	AMSTELODAMVM: <i>Amsterdam</i> , ad Am- stelam Fl. & Damum quæ molem sonat, vrbs primaria iam Hollandiæ, & pri- ma ordinum, ex quâ plus vectigalium quàm ex reliquis Statuum urbibus pro- uenit, pagus tantum ante annos 300.
S K I E- LANDIA <i>Skielande.</i>	SCHIEDAMVM: <i>Schiedam</i> , ad Fl. Schiam, seu Alueum, & dicebatur prius nouum Damum. Rotterdamum: <i>Roterdam</i> , emporium ce- lebre ad Fl. Rotterû <i>Rotte</i> , patria Erasmi. Gouda: <i>Goude</i> , ad Ifallam Fl. sic dicta quasi fossa incuruata, quia hîc Rhenus incur- uatus est: Chryfopolim aliqui dicere vo- lunt.
V E- R A	DELFIUM: <i>Delft</i> , Lotharingi cognomen- to Gibbosi opus. Varias experta vices ciuitas, mœnibus nudata, incensa, sed ex ruinis pulchrior extitit. Dicta est ab al- ueis, seu incilibus, nam <i>Delfen</i> Flandricè est <i>fodere</i> . Vlaerdinga: <i>Vlaerdingen</i> , ad Meruam quem Mosam nouum vocant, disiectis à fluuio mœnibus in pagum redacta. Grauesanda: <i>Grauesand</i> , olim sedes Conci- lij Batauici; aliàs ad Mosam, nunc 3. Mil. P. ab eo dissidet. Haga Comitum dicta: <i>la Haye</i> , vbi comitia Statuum celebrantur. Hîc palatium pul- cherrimum Principis Arausicani, mul- tæque ædes cultissimæ.
HOL- LAN-	LYGDVNVM BATAVORVM: <i>Leyden</i> , dictum Ocellum Batauiæ, loco commodissimo situm, Academia percelebris; populosis- sima
R H I N-	

DIA.	LANDIA	} sima vrbs Hollandiæ post Amstelodamū: Alphenum: <i>Alphen</i> , antiquus locus ab Al- pheno Varo dictus. Romano-burgus: <i>Rombourg</i> , quibusdam Prætorium Agrippinæ.
	<i>Rheinlan- de.</i>	
DIA.	VOER- DENLAN- DIA	} VOERDEMVM, seu <i>Woerda</i> : <i>Voerden</i> , op- pidulum palustri loco conditum, cum ar- ce. <i>Voerden- lande.</i> } Oudeuatera: <i>Oudeuater</i> , oppidum muni- tissimum, pessimè acceptū ab Hispanis.
	<i>Voerden- lande.</i>	
VEST- FRISIA	GOE- DE- LAN- DIA	} NARDENVM: <i>Narden</i> , siue <i>Naerda</i> , oppidu- lum elegans ab Hispanis contra fœdera malè deformatum. <i>la Goy- lande.</i> } Muda: <i>Muyden</i> , ad ostia Fl. <i>Veet</i> & <i>Vecht</i> , cum arce. Vesopum: <i>Vesop</i> , aut <i>Veesp</i> , ad Fl. <i>Veet</i> am, pannificio olim celebre.
	<i>la Goy- lande.</i>	
VEST- FRISIA	V A- T E R- L A N- D I A	} ALCMARIA: <i>Alkmaer</i> , seu <i>Almaria</i> egregiè munita, vnde repulsus fortiter Hispanus. Lacubus erat circumcincta, qui siccati agros fertiles effecerunt. Medemblicum: <i>Medemblik</i> , ita dicta quòd in medio lacuum, vbi firmissimi aggeres con- tra mare ex <i>Alga</i> quod maris <i>ieet</i> amentum est, siccūmque lapide durius redditur: fuit Regia Ducis Frisiæ olim. <i>Enchusa</i> : <i>Encluyfen</i> , oppidum elegans furiis maris obiectum, vbi sal purius redditur, hu- ius ciues optimi naucleri. Edamum: <i>Edam</i> , nauium fabrica ad lacum hodie exhaustum, ad Fl. <i>Idam</i> , seu <i>Edam</i> . Monachodamum: <i>Munikedam</i> , ad vicinum la- cum <i>Monikmeer</i> : vrbi prætenditur <i>Insula Marken</i> . <i>Horna</i> : <i>Hoorn</i> , à portu tortuoso dicta, vbi cu- ditur moneta <i>Vestfrisiæ</i> : patria <i>Hadriani Iunij</i> .
	<i>Vater- lande.</i>	

- Purmerenda: *Purmerend*, oppidum nitidum, ex quo lacus *Beemstria Beemster*, in arua mutatus est.
- la Vest-frise. KENNEMERLANDIA } HARLEMVM: *Haerlem*, ad Fl. *Sparam*, qui creditur esse *Alueus Rheni*: hinc ars *Typographica* putatur excogitata.
- Kenne-mer-land. Egmonda: *Egmond*, Comitatus cum arce nobili.
- Beueruicum: *Beueruik*, municipium elegans ad finem *Tyæ*, ubi vasti arenæ tumuli.
- Zippa lacus: *le Zipp*, quasi sentina Oceani munitur aggere vulgò *Hondsboch la Forest du Chien*, quia hic *Scyllæ*, & *Carybdis* latratus renouantur.

NVM. 3. Insulae Hollandicae.

- SEPTENTRIONALES. } Texellia, aliis *Tessalia*: *Texel*, aggeribus se munit contra Oceani furias, portus satis commodus, seu statio.
- Vlielandia, seu *Fleuolandia*: *Vlie*, aliter *Flieland*, nomen retinuisse videtur à lacu *Fleuo*.
- Skellinga: *skelling*, quinque pagis habitata, armento diues, & pecore, ubi canes marini, seu *phocæ* ridiculo commento capiuntur.
- Vieringia: *Viering*, ab *Algâ* marinâ *Vvier*, sic dicta.
- Vrca: *Vrck* } In interiori Fretò; incolæ *Barbaris* propiores, quàm *Europæis*.
- Enfia: *Ens* }
- VOORNIA } Briela: *Briel*, ad ostium *Mosæ* vrbs munitissima, ubi iacta sunt rebellionis *Batauicæ* fundamenta; *Anglis* oppugnata, & postea redempta.
- MERI- } Gerulietum: *Geruliert*, mediocre oppidum: seu frumento ferax circumposita regio, quæ dicitur *Putria*, vel *Puttenlandia* *Putten*, quæ cum præcedente vnâ *Insulam* efficit ob vicinitatem.
- BIO- } Vornanus } Corendica } Voornia huius partes: passim in multis Insulis } Corendic. } his Insulis nascitur herba } Piershilla } *Geliopolis* vulgò *Helm* firmandis } aggeribus idonea. } Piershet.

GOEDEREDA, seu Goerea: *Goerée*, quæ additur à ple-
risque Vornano agro, licet magis à Vorniâ separetur,
quàm præcedentes. Vrbeculam habet cognomi nem
sine mœnibus, quorum tamen videntur vestigia.
SOMERSDICA: vulgò *Voren*, quod significat Latinè an-
te Vornam. Municipium habet cognomine Somerdi-
kium *Sommerdik*, Selandorum iuri subditum. Dicitur
NALES. hæc Insula, aliter Transflacquæana *Ouer-Flakcêe* in
tabulis.
TERRITORIUM TRANSMOSANVM: *Ouermaes*, Insula è
regione Roterodami; regio fertilissima totius Hollan-
diæ, vbi duæ Iurisdictiones à *Isselmont*, & *Portugal*.
DVRDRECHTVM, seu Dordracum: *Dordrek*, quasi tra-
iectum Dorti Fl. olim metropolis Hollandiæ, ante
annos ducentos facta Insula in eâ eluue quâ 72. pa-
gi obruti & centum hominum millia.

§. 4. *Zelandia*, la Zelande: Ita dicta à *Selandia Danorum*,
vel quasi *Zéeland*, hoc est *Terra Marina*.

OCCI- DEN- TALIS Z. E-	VALA- CHRIA <i>Valche- ren</i> à Gallis sic di- cta.	MIDDELVRGVM & Mesoburgus: <i>Middel- bourg</i> , id est arx, seu burgus in medio Insu- læ ferè, primaria huius prouinciæ & Comi- tatus; vrbs munitissima, & elegantissima. Hic stapula vini ex omnibus partibus in Septentrionem importati: an verò dicta olim <i>Mattiacum</i> , & <i>Metelloburgus</i> ? non puto. Veria, seu Campoueria: <i>Veer</i> , & <i>Campouere</i> , à traiectu sic dicta, antea <i>Admiralij</i> sedes, nunc <i>Marchionatus</i> . <i>Fliissinga</i> : <i>Flessingue</i> , incolis <i>Vlissingen</i> , clara nauigatione Gallorum, & Anglorum, vbi palatium Principis Arausicani. <i>Arnemuda</i> : <i>Armuyde</i> , portus celeberrimus, sed oppidum muris caret.
ZVID- BEVE-	ROMESVALLIA: <i>Romersuall</i> , oppidum pu- gnans aggeribus quotidie cum mari &	

L A N-	D I A	} Scaldi Fl. ad Orientem iacet Borsala sub-
quasi		
L A N-	D I A	} Goefa, vulgò <i>Ter-Goetz</i> , ad ostium Scaldis cui
tremēs.		
		quod ex tribus solum remansit integrum.
D I A	} NORTBEVELANDIA	} Cortgena: <i>Cortbeene</i> , olim ferè
		Agger Volfardi: <i>Volferdiik</i> , inter duas Beuelandias.
		Orefandia: <i>Orefant</i> , Nort-Beuelandiæ ferè vnita.
O-	} SCAL-	} ZIRICZÆA: <i>Zirczée</i> , vrbs Comitatus huius
R I E N-		
		obductus est, sed nouus apertus. Vrbs mul-
T A L I S		tis gaudens priuilegiis.
		Brouershauia: <i>Brouershauen</i> , vbi piscato-
Z E-	} DVVELANDIA: <i>Duueland</i> , sic dicta à columbis vbi vrbes	} multæ obrutæ 1530. nunc reparari aggeres à Ziric-
L A N-		
D I A.	} TOLA	} Ita dicta à voce <i>Tol</i> , quæ vectigal sonat. Ei adia-
		confitus & arboribus, quam aliqui Insulam
		separatam putant.

§. 5. *Traiectensis ditio*, le pays d'Vtrech, per quatuor
Mareschallos administratur.

TETRAR-	} TRAIECTVM RHENI: <i>Vtrech</i> , aliter <i>Vltraic-</i>
CHIA	
A B C O-	} passâ clades, à Balderico 15. Episcopo ma-
VIENSIS	
<i>Quartier</i>	} Rheni alueum qui per Lugdunum mare pete-
<i>d'Abcou.</i>	
	<i>Vechta</i> Fl. haud procul mœnibus abest. Duos
	item habet alueos manu ductos, 1. <i>de Vaert</i> ,
	2. <i>Nieuue-Gracht</i> .

EMENSIS TETRARC. { Amersfordia, vel Amerfurtum: *Amersford*, à traiectu Emæ Fl. vulgò *Eems*, qui oppidum interfecat; oppidum per amplum ab Ordinibus nostro seculo egregie muniti cœptum.

Quartier d'Eemland.

MONTFORTIENSIS TETR. Quart. de Montfort. { Montfortium: *Montfort*, oppidum munitum ab Gothefrido Archiepiscopo Traiectino cōtra Hollandos, ad Ifallam: ante paucos annos incendio miserè deformatum est.

VICENSIS TETRARC.

Quartier de Vüick.

Durostatum: vulgò *Vüick Dnerstede*, multis creditur vetus Batauodurum: vrbs olim amplissima, sed à Normannis excisa. Sita est ad Fl. Leccam vnde satis diues. Arcem habet firmissimam.

Rhena: *Rhenen*, ad eundem Leccam, egregie munitum oppidum.

§. 6. *Frisia Occidentalis*, la Frise Occidentale, malè Vest-Frise, quæ ab hac distinguenda est.

OSTERGOA

Ostergoo

continens 12. iurisdictiones.

LEOVARDIA: *Liouarden*, Metropolis & maxima Frisæ, itémque cultissima ad Fl. Ea, per quem merces ex Oceano conuehuntur.

Doccumum & Deccerum: *Doccum*, ad eundem Fl. qui primùm cadit in æstuarium Lauicæ, mox Oceano committitur inter Insulas Amelandiam & Schiormonachum *Schiormont*. Hęc aliter Schiermonicoga dicitur, & ad hanc partem pertinet.

VESTERGOA

Vestergoo

FRANEKERA: *Franiker*, & *Franeker*, totius regionis amœnissima: Academiam habet.

Harlinga: *Harlinge*, maxima & populosissima post Leouardium: expugnatu difficilis, quia circumposita regio ruptis aggeribus inundari potest: sita est ad maris litus, vnde emporium nobile conficit.

Bolsuertia, seu Bolsuardia: *Bolsuert*, non procul à mari portu commodo instructa, ex quo fossa

complectens
octo territo-
ria.

ad vicum Maccumum ducta, alia ad Vorcumum.

Sneca: *Sneck*, vetus ciuitas ad quam non procul lacus Snecanus per ampl^o & piscosus in primis.

Vorcumum, antea Woldercum: *Vorcum*, portus commodus quem efficit riuus ex lacu Vorcumano effusus.

Stauera, seu Stauria: *Stauerem*, olim Frisix nobilissima, nunc deficit, portu arenis ferè obducto.

Hindelopa, & Hindelopia: *Hinlope*, seu *Hinloopen*, caret mœnibus, & piscatores ferè tantum alit: instar promontorij excurrit in mare, & aggeribus ægrè seruatur.

Ilostum, & Iliacum: *Ist*, municipium elegans sine muro, fossâ tantum munitum.

Slota, seu Slotenum: *Sloten*, à quâ non procul stagnum cognomine per amplum *Slote-meer*, Slotanus lacus.

Amelandia Insula: *Ameland*, tribus habitata vicis.

SEPTEM SYLVÆ: *Seuenuolden*, vbi Agri duo Stellinuerdicus & Scoterlandicus. Nullæ hîc vrbes, terra sterilior, incolæ bellicosi: hunc tractum irrigat Fl. *Kuynder*, Kinderus.

§. 7. *Trans-Issellania*, Ouer-Iffel, hoc est *Trans-Issallam*.

DAVENTRIA, seu Danontria à Danone quodam Saxone: *Deuenter*, metropolis huius prouinciæ duplici muro septa olim libera & Imperialis, ad Fl. Isallam.

SA- Zuuolla, & Suuolla: *Suuoll*, ad Fluuiolum Alpha qui & nigra Aqua dicitur moxque in Vidrum *Vecib*, cadit; non procul ab Isalla sita ex quo vallum per ductum & tria castra, vrbs munitissima est.

EAN- }
DIA } Campi: *Campen*, ad Isallam non procul ab eius ostio quod sensim oblimatur; hîc telonium.

Vollenhouia: *Volbenhoue*, ad sinum Australem *Zuyderzee*, oppidulum lautum cuius arx diruta.

Iffel-land. Geelmuda: *Geelmuden*, ad ostium Vidri, vbi arcis ruderata.
 Hasseletum: *Hasselt*, oppidulum amœnum & frequens ad Vidri ostia.
 Steenuicum: *Steenuuich*, ad torrentem *Aa*, valdè munitum, ex quo captum est ab Arauficano.

DREN-
 TIA
 Comitatus
le Comté de Drent, vbi
 5. Præfecturæ.
 COVORDIA: *Coëuorden*, vrbs munitissima & celeberrima, ob varias obsidiones Batauorum, & Hispanorum: sita est ad confluentias riuorum qui mox cadunt in Vidrum.
 Meppela: *Meppel*, ad riuum tenuem, vrbecula cultissima, sed sine mœnibus; hac deuehitur bituminosus cespes in Hollandiam.
 Assena: *Assen*, cœnobium vbi celebrantur huius Comitatus comitia.

TV-
 VEN-
 TIA
Tuuent.
 OCTMARFIA: *Oetmarsen*, vbi veterum Marfiorum omnes agnoscunt vestigium, inualidum oppidum.
 Oldensalia: *Oldenzeel*, vbi Saliorum aliquid agnoscitur: sæpe capta, sæpe recepta; quia facilè seruari non poterat disiecti à Batauis muri.
 Almelo: *Almeloo*, ad torrentem qui mox in Reggam labitur; Squallet hoc municipium ex cladibus.
 Ryssena: *Ryssen* ad Reggam, attritum his bellis municipium, & fermè vicus.

§. 8. *Dominium Groningæ, la Seigneurie de Groninge.*

GRO-
 NINGLÆ
 TERRIT.
le Territoire de Groninge,
 vulgè
Gorubt.
 GRONINGA: *Groninge*, ad concursus fluuiorum Aha, & Hunesi. Hunesus dicitur supra urbem *Schutendiep*, infra urbem *Reidiep*, caditque in Lauicæ æstuarium. Ex hac quoque Fiucla Fluius ad Dammonam defertur; vrbs munitissima est, & Rodolphi Agricola natalibus clara.

VM-
 HVNSIN-
 GONIA
Hunfinga.
 Mildesthenum: *Mildesheim*, amplissimus burgus.
 Solcampa: *Soltcamp*, arx ad Fretum.

LAN-	FIVEL-	GONIA	{	Dammona : <i>Dam</i> , oppidi instar ad Fiuclam
				Fl. vulgò <i>Damster</i> .
DIA	Finc-	lingo.	{	Delffileus portus & castellum : <i>Delfziil</i> , vallo
				locus quondam egregiè munitus ad ostia
				Fiuclæ Fl.
les Om- melan- des, hoc est Pays d'alen- tour.	PARS OCCIDENTALIS		{	Visuleta : <i>Vvisfliet</i> , ad Fl. La-
	<i>Vestquartier</i>			uicam.
	PRÆFECTVRA VETVS	Oldamp	{	Miduolda in sinu Dulartio : <i>Dolert</i> , ita
				dicto à fluctuum rabie, vbi anno
				Christi 1277. pagi 33. periere.
				Vindchotta : <i>Vindchotte</i> , olim florens
				vrbecula.
	VESTERVOLTIA	<i>Seigneurie de Ve-</i> <i>steruoltz</i>	{	Regio paludibus plena, & ferè my-
				ricis horrens, vbi variæ arces ad
				tutelam Groningæ.

§. 9. Ditiõ Reipublicæ Batavicæ per totum orbem.

IN BRABANTIA	{	Boscum Ducis : <i>Bois le Duc</i> .
		Berga ad Zomam : <i>Berg-ob Zom</i> .
		Breda, & aliquot alia loca.
IN FLANDRIA	{	Slusa : <i>l'Escluse</i> , & in eo tractu aliquot vrbes.
		Hulstum : <i>Hulst</i> ; cum tota Vasiâ : <i>Vaes</i> .
IN AGRO LEO- DIENSI	{	Traiectum ad Mosam : <i>Mastreich</i> .
IN COLONIENSI	{	Reinsberga : <i>Reinsberg</i> .
		Orsoia : <i>Orsoy</i> .
IN FRISIA ORIENTALI	{	<i>Rooroot</i> .
IN CLIVENSI DVCATV	{	Vesel.
		Emmerik.
		Gennes, &c.
IN LIMBURGICO	{	Omnia penè loca.
IN AFRI- CA	{	In Nigritis : <i>Arguin</i> , &c.
		In Guinea : <i>S. George de Mina</i> , &c.
		In Inf. S. Thomæ : <i>Pauoasan</i> .
		In Reg. Congo : <i>Loanda</i> , Insula & vrbs.

In

- IN ASIA { In Orâ Coromandelis: *Gueldria.*
 { In Regno Seani: *Malaca.*
 { In Inf. Ceylano: *Columbo.*
 { In Insula Iava: *Batauia* antea *Iacatra.*
 { IN MOLVCIS: penè omnes Insulæ.
 { In Amboino, Insulæ pleraque loca.
 { In Caloneso: *Belle-Isle*, ad Sinas, arx permunita.
- IN A- { SEPTENTRIONALI, Nouum Belgium: *Nouum Amstelo-*
 MERI- { *damum.*
 CA { MERIDIONALI. { Aliqua pars Brasiliæ: *Pernambuco.*
 { Aliquid in Venezuelâ, & Insulis
 { Antillis;
- IN REGIONIBVS { Noua Zembla, & Fretum Nassouium.
 SEPTENTRIONALIBVS { Insula Montium Acutorum: *Speitzberg.*
- IN MAGEL- { Fretum, *le Maire*, cum adiacentibus terris.
 LANICA { Nuitensis Tractus: *le pays de Nuytz.*

CAPVT TERTIVM.

Belgium Hispanicum.

EX quo noua Respublica in Belgio efformata est, Hispani magnis impensis illius vim agrè propulsarunt. Errant enim qui de industriâ volunt bellum hic alere Hispaniæ Regem vt suos ad bellum instituat. Patrum nostrorum memoriâ Philippus III. ei præfecerat Eugeniam Claram filiam suam cum Alberto eius con- iuge, sed cum prolem non suscepissent, ditio iterum ad Hispanos reuoluta est, & pereosdem in præsentia satis infelicitè admini- stratur.

§. 1. *Brabantia*, le Duché de Brabant.

- I. { LOVANIVM: *Louuin*, quasi *Loueen*, hoc est, *plaine des-*
 T E- { *sus vne colline*, vt vult Lipsius: Academia nobilis, ad
 TRAR- { Fl. *Tillam Dille*, & *Vortham* torrentem: dicitur
 CHIA { amplior *Gandauo*, imò & *Parisiis* si suburbia com-
 - { putentur.

R r r